

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

22 iunie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Nicolae Gordilă,
Judecători Iurie Diaconu, Elena Covalenco,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 04 noiembrie 2015, declarat de inculpatul

Voleac Lilian Nicolae, născut la 17 noiembrie 1993, originar și locuitor al s. Hădărăuți, r-nul Ocnîța, cetățean al R. Moldova, fără antecedente penale.

Termenul de examinare,
instanța de fond: 30.09.2014 – 10.06.2015,
instanța de apel: 15.07.2015 – 04.11.2015,
instanța de recurs: 22.04.2016 – 22.06.2016.

Asupra recursului menționat, Colegiul penal

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Ocnîța din 10 iunie 2015, Voleac Lilian a fost condamnat în baza art. 151 alin. (1), 79 Cod penal la 3 ani închisoare și în baza art. 287 alin. (3) Cod penal la 3 ani închisoare.

Potrivit art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumulul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsă definitivă de 3 ani și 3 luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, începând din 10 iunie 2015, deducându-se durata aflării în arest preventiv din 22 mai 2014 până la 20 iunie 2014 și din 20 iunie 2014 până la 10 iunie 2015.

De la inculpat s-a încasat în beneficiul lui Vacari T. prejudiciul material de 1.042,62 lei și moral de 2.000 lei, în rest, acțiunea civilă a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin aceeași sentință au fost condamnați Voleac N., Vacar V., însă în privința lor hotărârile judecătorești nu se contestă.

2. Instanța de fond a constatat că la 22 mai 2014, aproximativ orele 19.00, Voleac L., fiind în stare de ebrietate alcoolică, cu scopul de a încălca ordinea publică, exprimând o vădită lipsă de respect față de societate și regulile stabilite, s-a apropiat de Vacar V., care se afla împreună cu alți consăteni lângă gospodăria lui Malearciuc V., din s. Hădărăuți, r-nul Ocnița, și a inițiat o ceartă, exprimându-se cu ton ridicat și cu cuvinte indecente în adresa ultimului. Cearta a avansat în bătaie, pe parcurs intervenind Voleac N. și Vacari D.

Voleac N., intervenind în bătaia inițiată de fratele său, nu a curmat acțiunile acestuia dar a participat și el la conflict, încălcând ordinea publică și exprimând o vădită lipsă de respect față de societate și regulile stabilite.

În timpul altercațiilor, Voleac N. l-a lovit cu pumnul în față pe Vacari D., iar Voleac L. i-a aplicat o lovitură cu cuțitul în regiunea spatelui, cauzându-i leziuni corporale, care conform raportului de expertiză medico-legală nr. 128-D din 27 mai 2014, se califică ca vătămări grave periculoase pentru viață.

În continuare, după ce Vacari D. a căzut jos, Voleac L. și Vacar V., dând dovadă de un cinism și obrăznicie deosebită, față de persoanele care au fost martori ai evenimentului, au intrat în gospodăriile lor care se aflau pe aceeași stradă, în direcții opuse, de unde Voleac L. a ieșit cu o furcă, iar Vacar V. – cu o coasă, îndreptându-se unul spre altul și exprimându-se cu cuvinte injurioase și amenințări, acțiunile lor fiind curmate de Voleac A.

Instanța a reținut că inculpatul a recunoscut vina, aceasta fiind integral dovedită și prin probele administrate pe caz, și a încadrat acțiunile lui în baza art. 151 alin. (4) Cod penal, ca vătămarea intenționată gravă a integrității corporale sau a sănătății, care este periculoasă pentru viață și în baza art. 287 alin. (3) Cod penal, ca huliganism, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor, acțiuni care prin conținutul lor se deosebesc printr-o obrăznicie deosebită, săvârșite de mai multe persoane, cu aplicarea armei și altor obiecte pentru vătămarea integrității corporale și a sănătății.

La stabilirea pedepsei inculpatului, instanța de judecată a ținut cont de prevederile art. 61, 75, 79, 84 Cod penal.

3. Procurorul în Procuratura raionului Ocnița, Liliana Moraru, a declarat apel, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie condamnat în baza art. 151 alin. (4), 287 alin. (3), 84 Cod penal la 8 ani închisoare, cu încasarea în beneficiul lui Vacari T. a prejudiciului material de 1.043 lei și moral de 50.000 lei.

Apelanta a invocat că la stabilirea pedepsei, instanța de fond a neglijat prevederile art. 61, 75 Cod penal, aceasta fiind prea blândă în raport cu circumstanțele cauzei, fiind neîntemeiat aplicate în privința inculpatului prevederile art. 79 Cod penal.

Totodată, suma încasată în calitate de prejudiciu moral nu este proporțională urmărilor cauzate prin infracțiune.

3.1. A declarat apel și succesorul legal al părții vătămate, Vacari T., solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatului să-i fie aplicată o pedeapsă mai aspră.

Apelanta a indicat că instanța de fond nu a ținut cont de personalitatea inculpatului, care a fost condamnat anterior, de urmările prejudiciabile survenite în rezultatul comportamentului violent al inculpatului, soldat cu decesul soțului său, care era unicul întreținător al copilului minor.

3.2. Inculpatul, la fel, a declarat apel, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să-i fie aplicată o pedeapsă mai blândă.

Apelantul a invocat că instanța de fond incorect a încadrat acțiunile sale, neglijând faptul că el a acționat în scop de apărare, fiind în stare de afect, lovindu-l pe Vacari D. după ce acesta i-a aplicat o lovitură cu cuțitul în picior, și una în mână.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 04 noiembrie 2015, apelul inculpatului a fost respins ca nefondat.

Apelurile procurorului și al succesorului părții vătămate au fost admise, casată sentința, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărâre.

Voleac L. a fost condamnat în baza art. 151 alin. (1) Cod penal la 5 ani închisoare și în baza art. 287 alin. (3) Cod penal la 3 ani închisoare.

Potrivit art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumulul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsă definitivă de 5 ani și 6 luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, începând din 04 noiembrie 2015, deducându-se durata aflării în arest preventiv din 22 mai 2014 până la 04 noiembrie 2015.

De la inculpat s-a încasat în beneficiul lui Vacari T. prejudiciul material de 1.042,62 lei și moral de 10.000 lei.

Instanța de apel a reținut că instanța de fond, încadrând juridic corect acțiunile inculpatului, i-a aplicat acestuia o pedeapsă prea blândă în raport cu circumstanțele cauzei și personalitatea acestuia.

Soluția privind aplicabilitatea în privința inculpatului a prevederilor art. 79 Cod penal, nu a fost motivată suficient de către instanța de fond, nefiind constatate circumstanțe excepționale ce ar permite atenuarea pedepsei penale prin coborârea sub limita stabilită de legiuitor.

În același timp, potrivit pct. 11) și 12) al Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 8 din 11 noiembrie 2013 Cu privire la unele chestiuni ce vizează individualizarea pedepsei penale, stabilirea pedepsei sub limita minimă sau a unei pedepse mai blânde, care nu este prevăzută în sancțiunea articolului corespunzător din Codul penal, în baza căruia este încadrată infracțiunea, se admite luând numai în considerare personalitatea vinovatului în cazul existenței circumstanțelor excepționale, legate de scopul, motivele, rolul vinovatului și comportamentul acestuia până la săvârșirea infracțiunii, în timpul și după săvârșirea infracțiunii. Săvârșirea unei infracțiuni grave sau deosebit de grave nu exclude posibilitatea stabilirii unei pedepse mai blânde decât cea prevăzută de lege, însă în acest caz, instanțele de judecată trebuie să verifice în detalii prezența în cauză a

circumstanțelor excepționale care servesc drept temei pentru aplicarea art. 79 Cod penal și să le reflecte în partea descriptivă a sentinței. La stabilirea pedepsei cu aplicarea prevederilor art. 79, 90 Cod penal, instanța urmează să identifice circumstanțele excepționale pentru stabilirea unei pedepse sub limita minimă sau altă pedeapsă mai blândă și alte circumstanțe importante care ar permite condamnarea cu suspendarea pedepsei.

Prezența circumstanțelor atenuante, cum ar fi caracteristica satisfăcătoare, întreținerea copilului minor, comportamentul victimei, nu-i reduc inculpatului vinovăția, or, ele nu pot fi recunoscute ca circumstanțe excepționale, ce ar permite aplicarea unei pedepse sub limita prevăzută de legea penală, ținând cont de comportamentul manifestat de acesta după comiterea infracțiunii și pe parcursul examinării cauzei, care denotă lipsă de căință și regret pentru urmările prejudiciabile survenite în rezultatul acțiunilor lui criminale.

Aceste circumstanțe atestă că pedeapsa stabilită inculpatului de către instanța de fond nu-și va atinge scopul, în vederea restabilirii echității sociale și corectării lui, întru prevenirea comiterii pe viitor atât de el, cât și de alte persoane a faptelor penale, urmând a fi înăspriță pedeapsa aplicată acestuia.

5. La 04 aprilie 2016, inculpatul a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea acestei decizii și menținerea sentinței instanței de fond.

Recurentul a indicat că instanța de apel a emis o decizie mai gravă, nefiind constatate careva erori la examinarea cauzei în instanța de fond, în lipsa probelor suplimentare.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel.

Însă, conform art. 422 Cod de procedură penală, termenul de recurs este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei. Potrivit art. 231 alin. (3) și (5) Cod de procedură penală, la calcularea termenelor pe zile nu se ia în calcul ziua de la care începe să curgă termenul, nici ziua în care acesta se împlinește. Dacă ultima zi a unui termen cade într-o zi nelucrătoare, termenul expiră la sfârșitul primei zile lucrătoare care urmează. În corespundere cu art. 418 alin. (1), 338 alin. (2)-(4), 340 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de apel pronunță public dispozitivul hotărârii, fapt despre care se consemnează în procesul-verbal. Hotărârea motivată se pronunță la fel public, în termen de până la 30 de zile. Copia de pe hotărârea motivată se înmânează participanților prezenți la ședința de judecată.

Sub acest aspect se atestă că, potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată, instanța de apel a pronunțat dispozitivul deciziei la 11 noiembrie 2015, comunicând că decizia motivată va fi pronunțată la 25 noiembrie 2015, fapt realizat la această dată și consemnat în respectivul proces-verbal, în prezența

inculpatului, care a primit și o copie de pe decizia motivată, semnând o recipisă în acest sens (*vol. II f.d. 200, 214*).

Deci, decizia atacată a fost pronunțată în condițiile legii la 25 noiembrie 2015, iar termenul de 30 zile pentru depunerea recursului ordinar urma să expire la sfârșitul zilei de 26 decembrie 2015.

Totodată, potrivit ștampilei de pe plic, recursul ordinar a fost depus la oficiul poștal la 31 martie 2016 și înregistrat la Curtea Supremă de Justiție la 04 aprilie 2016, adică peste termenul prevăzut de lege (*vol. III f.d. 3,4, pct. 5. din decizie*).

Alte informații cu privire la data depunerii recursului respectiv în instanța de recurs nu există nici în dosar și nici în recursul nominalizat.

Este de menționat că art. 422 Cod de procedură penală nu prevede repunerea în termen a recursului, nici o altă procedură legală de a calcula termenul de recurs decât de la data pronunțării deciziei motivate, iar art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală prescrie expres că, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Prin urmare, durata termenului de recurs este stabilită prin lege. Acest termen nu poate fi prelungit sau scurtat de instanța de judecată. El este absolut, are un caracter imperativ și fatal, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este declarat peste termen.

Astfel, odată ce recursul de pe rol este declarat peste termen, acesta urmează a fi declarat inadmisibil.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 2), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E :

inadmisibilitatea recursului ordinar împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 04 noiembrie 2015, declarat de inculpatul Voleac Lilian Nicolae, deoarece este declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 13 iulie 2016.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Iurie Diaconu

Elena Covalenco